

Beslutningsforslag nr. **B 138**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 1. april 2016 af Josephine Fock (ALT) og Torsten Gejl (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om hensyntagen til social og miljømæssig bæredygtighed i ATP's investeringer

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag til lov om ændring af lov om ATP, hvorved der indføres en regulering af ATP's investeringer, således at investeringer i kul-, olie- og gasproduktion udfases og det sikres, at ATP's investeringer tager hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget har overordnet til formål at sikre, at investeringer foretaget af den statskontrollerede virksomhed ATP understøtter ønsket om en bæredygtig samfundsudvikling og den grønne omstilling, der skal til. Dette kræver i praksis, at investeringer i klimabelastende virksomhed afvikles til fordel for investeringer, der understøtter grønne energiformer.

Samfundet skal videreudvikles i en retning, hvor bæredygtighed står øverst, hvis vi skal klare klimakrisen. Beslutningsforslaget baserer sig på en ansvarsfølelse over for påvirkningen af nulevende og fremtidige generationers levevilkår som konsekvens af klimaforandringer. Dertil hviler beslutningsforslaget på en ambition om et samfund i miljømæssig balance. Vi skal med nutidige tiltag vise ansvar over for fremtiden og handle på de politiske visioner, vi har for Danmark og verden.

Danmark har med FN's klimaaftale i Paris under COP21 (»United Nations: FCCC/CP/2015/L. 9/Rev. 1«) forpligtet sig på internationale målsætninger om, at den gennemsnitlige globale temperaturstigning skal holdes godt under 2 grader, og at vi sammen med resten af verden skal arbejde for at holde den under 1½ grad. Dette sker i erkendelsen af, at det markant vil mindske risikoen ved og følgerne af klimaforandringerne.

For at opfylde disse målsætninger kræves en overensstemmelse mellem klimapolitik og øvrige politikområder. Her står kontinuerlige investeringer i fossile energiselskaber i direkte modstrid med klimamålsætningerne. Ifølge det Internationale Energiagentur, IEA, skal to tredjedele af de kendte fossile energireserver forblive i undergrunden, hvis verden skal leve op til målet om at bremse temperaturstigningen globalt ved 2 grader, »World Energy Outlook 2012 – executive summary«, side 3, www.iea.org/publications/free-publications/publication/english.pdf.

Konkret betyder det, at sort energiproduktion, der har omkostninger for mellem 75 og 95 USD pr. olietønne, ikke vil være rentable investeringer på lang sigt (Carbon Tracker Initiative har lavet beregningen).

Dette faktum implicerer, at en fortsættelse af investeringer i fossil energiudvinding modvirker det arbejde, som verdens lande, inklusive Danmark, påtager sig for at hindre katastrofale konsekvenser for klimaet – et arbejde, der er både dyrt og vanskeligt, og som vi derfor bør fjerne alle umiddelbare forhindringer for.

Det er desuden forslagsstillernes klare overbevisning, at det på lang sigt er forbundet med en betydelig økonomisk risiko at fortsætte med at binde danske borgeres pensionsopsparinger til fossile energiselskaber. Skal klimamålsætningerne nås, indebærer dette som nævnt, at størstedelen af de underjordiske fossile energireserver skal forblive urørte. Investeres pensionskunders opsparing i disse reserver, er det således forbundet med høj risiko, såfremt det politisk besluttes, at udvindingen af fossil energi udfases for at undgå kli-

maforandringer. I så fald ville fossile energiselskabers aktier blive såkaldt stranded assets, altså værdipapirer, hvis værdi pludselig forsvinder. Denne situation ville i sagens natur være katastrofal for de danske pensionskunder, hvorfor denne risiko bør minimeres.

Danske lønmodtagere er forpligtede til at indbetale til ATP og kan ikke vælge at placere deres opsparing hos andre selskaber (som f.eks. livs- og pensionselskaber). Desuden er ATP under statskontrol, med henvisning til at ATP's virksomhed udføres i henhold til lov om ATP (lovbekendtgørelse nr. 1110 af 10. oktober 2014 med senere ændringer). Det er derfor forslagsstillernes holdning, at ATP's investeringsevne skal understøtte den samfundsmæssige interesse, herunder den samfundsudvikling, staten gennem lovgivning fremmer på vegne af borgerne.

Det antages, at staten fører klimapolitik på vegne af borgerne, og at de klimamålsætninger, Danmark har sat sig nationalt og internationalt, derfor er udtryk for samfundets interesse. Derfor anser forslagsstillerne det som stridende mod, at man i en statskontrolleret virksomhed, der har det ene formål at tjene medlemmerne, dvs. borgerne, handler på en måde, der modarbejder den ønskede samfundsudvikling. I stedet bør ATP's investeringer afspejle og understøtte denne samfundsudvikling, der bl.a. indebærer ambitiøse klimamålsætninger og større social og miljømæssig bæredygtighed.

Det fremgår af ATP's retningslinjer for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer (»ATP's retningslinjer for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer«) side 1, www.atp.dk/sites/default/files/2_suppl_oplysninger_social_ansvarlighed_ifm_investeringer.pdf, at »Varetagelsen af hensyn til social ansvarlighed er en central del af den opgave, ATP løser på medlemmernes vegne«, og at »Social ansvarlighed oftest [er] en forudsætning for en varig, god indtjening og dermed for bevarelse af aktieinvesteringernes realværdi«.

Hertil fremhæver retningslinjerne, at »de virksomheder, ATP køber aktier i, skal respektere lov og ret i de lande, hvor de opererer. Derudover skal de respektere de regler, normer og standarder, der følger af konventioner og andre internationale aftaler, som Danmark har tiltrådt i fx EU og FN. Det gælder, uanset om det land, hvori selskabet opererer, har tiltrådt disse konventioner«.

Nærværende beslutningsforslag anses således som en måde at realisere ATP's retningslinjer for social ansvarlighed ved at leve op til FN's internationale klimaaftale, som Danmark har tiltrådt. Det er desuden statens ansvar, at ATP lever op til de retningslinjer om social ansvarlighed, som i øvrigt er sat af FN.

Konkret indebærer beslutningsforslaget, at ATP inden for 10 år skal frasælge alle sine aktiver i kul-, olie- og gasproduktion. Udfasningen af disse investeringer i fossile energi-

virksomheder skal altså ske over en årrække. Samtidig medfører en vedtagelse af beslutningsforslaget, at ATP øjeblikkeligt pålægges at stoppe nye investeringer i kul-, olie- og gasproduktion. Transitionen væk fra fossile energiinvesteringer skal ske med det formål at fremme investeringer, der tager hensyn til eller promoverer miljømæssig bæredygtighed. ATP skal fremover investere i overensstemmelse med FN's 2-gradersmålsætning.

Dertil kan kravet om, at ATP's investeringer tager hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed, præciseres, til at investeringerne lever op til Danmarks klimapolitiske forpligtelser, som de står nedfældet i COP21-aftalen, og at investeringer i danske virksomheder så vidt muligt foretages i virksomheder, der planlægger at få eller har overenskomst. Dertil skal indføres krav om indgåelse af overenskomst på de arbejdspladser, man investerer i, sådan som visse norske pensionskasser har gjort.

Beslutningsforslaget indebærer derved, at der ved lov skal ske en ændring af opbygningen af ATP, da det i dag er ATP's bestyrelse bestående af arbejdsmarkedets parter, der alene bestemmer investeringsstrategien. Med dette lovforslag skal opbygningen ændres i det omfang, at Folketinget skal kunne stille krav om, at investeringerne skal flugte med Danmarks overordnede målsætninger for samfundsudviklingen, herunder bl.a. FN's klimaaftale og Danmarks egen målsætning om at være uafhængig af fossile brændsler i 2050. Desuden er det forslagsstillernes opfattelse, at ATP's bestyrelse i forvejen burde lave denne prioritering som følge af de retningslinjer for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer, som ATP selv har angivet, herunder at respektere de internationale forpligtelser, Danmark har over for FN.

Ifølge regeringens vejledning om ansvarlige investeringer, hvor ATP, Finansrådet, Finanstilsynet m.fl. selv har deltaget, handler samfundsansvar om, at virksomheder udnytter de forretningsmæssige muligheder, der ligger i at bidrage til løsningen af samfundets sociale og miljømæssige udfordringer f.eks. gennem udviklingen af energieffektive teknologier og miljøvenlige produkter (»Vejledning om Ansvarlige Investeringer, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2010« og www.samfundsansvar.dk/sites/default/files/media/vejledning_om_ansvarlige_investeringer_sep2010.pdf). Det er dette samfundsansvar, der ønskes fremmet gennem nærværende beslutningsforslag.

ATP står sammen med Danske Bank, Danica Pension og PensionDanmark bag en fond stiftet den 2. marts 2015, der sigter mod klima- og energiteknologi med investeringer på op til 1 mia. kr. tilsammen (»Ny fond øger virksomheders adgang til ansvarlig kapital«, www.atp.dk/presse/nyheder/ny-fond-oeger-virksomheders-adgang-til-ansvarlig-kapital).

Set i lyset af ATP's samlede formue på 600 mia. kr. bør ATP i højere grad prioritere denne fond, såfremt ATP som Danmarks stærkeste pensionsforvalter fortsat skal kunne kalde sig en bevidst investor med fokus på klima. ATP's officielle holdning er desuden, at fossil energi er nødvendigt for samfundet og derfor ikke problematisk at investere i. Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne at gøre det til et krav for ATP at flugte med Danmarks overordnede politiske målsætninger. Dette indebærer bl.a. fossiluafhængighed i 2050 og derved en holdning om, at fossil energi ikke bør være nødvendig for samfundet.

Endeligt skal det understreges, at det formentlig mest omfattende studium til dato af sammenhængen mellem »Corporate Social Performance« (CSP) og »Corporate Financial Performance« (CFP) viser en besked, men dog signifikant positiv sammenhæng (»Vejledning om Ansvarlige Investeringer, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2010«, www.samfundsansvar.dk/sites/default/files/media/vejledning_om_ansvarlige_investeringer_sep2010.pdf). Derudover konkluderer analysen, at der ingen negative økonomiske effekter er for virksomhederne af at udvise samfundsansvar.

Samlet set skal beslutningsforslaget sikre, at ATP har en forretningsmodel, som er kompatibel med FN's målsætning om at holde temperaturstigningen globalt under 2 grader, som Danmark har forpligtet sig til at arbejde for. Det er således forslagsstillernes opfattelse, at hvis ATP frasælger sine aktiver i fossile energiselskaber og fremover tager hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed i sine investeringer, vil ATP i højere grad vil investere i overensstemmelse med samfundets interesser, samtidig med at dette sker på en økonomisk bæredygtig og ansvarlig måde. Derved vil ATP ikke blot leve op til sit formål om at levere danske lønmodtageres økonomiske grundtryghed, men gøre dette på en måde, der samtidig understøtter udviklingen af et socialt og økonomisk bæredygtigt samfund.

Skriftlig fremsættelse

Josephine Fock (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hensyntagen til social og miljømæssig bæredygtighed i ATP's investeringer.

(Beslutningsforslag nr. B 138)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.